

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Urediteljsko: ulica sv. Frančiška Avstrijskega 20. I. nadst. D-plet naj se pošljejo uredništvo. — Neodbitna pisma se ne prejema, rokopolje se ne vrača. — Izljalisti in odgo. urednik Stefan Golina. — Lastni konvencij lista „Edinost“. — Tak listnikarne Edinost. — Telefon uredništva in uprave št. v. 11. 57. — Naročnina znaša: za celo leto 40 K, pol leta 21 K, tri meseca 10 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 8 K, pol leta 4 K.

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 10 vln., zunaj 12 vln. Oglasi trgovcev in obrtnikov manj kot 3 vln.; ozemljice, zahvate, poselnice, vabila oglasi državnih zavodov v mm po 50 vln.; oglasi v letniku lista do 3 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta 3 K. Možni oglasi po 8 vln., beseda, a manj pa 80 vln. Oglase sprejema inšerirni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inšerirni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška Av. 20. — Poltnohnan. računa 811.658

Zarota proti Jugoslaviji. Zarotniki razkribani. Nevarnost odstranjena.

ZACREB, 22. nov. Že nekaj časa sem se opazila, da agitirajo razni sumljivi elementi, v pretežni meri za republiko in da se v tej agitaliji odlikujejo različni ljudje, ki niso imeli nikdar ničesar skupnega ali pa najmanj niso bili nikdar republikanci. To so različni kmetijski elementi, konservativni politiki, agitatorji-kričniki, uradniki in bivši oficirji avstro-ogrške armade. Vestni, ki so prihajali v zadnjem času iz raznih držav, ustanovljenih na teritoriji bivše Avstro-Ogrske potrjujejo, da se je tudi drugod opazalo gibanje izvestnih elementov, da bi v nekaj tednih držav povzročili splošen razkroj in da so imeli povsod vmes svojo roko razni generali, ki so prišli vsled dogodkov v zadnjem času v povsem drug položaj, kakor so si ga prej predstavljali. Ti generali ne morejo pozabiti, da so bili nekoč temeljni in stebri krvavega režima, iz katerega so črpali zase vse mogoče udobnosti in koristi. Ti generali se sedaj mečajo med demokrate in skušajo s spretnimi intrigami ustvariti položaj, ki bi jim nudil iste koristi in udobnosti, kakor v stari v Avstro-Ogrski pod vlado Habsburžanov.

To potrjujejo iz Budimpešte in z Dunaja došle vesti, ki večinoma povedajo o tem, da tudi tam širijo izvestni krogi gibanje, ki je napačno proti tanskajm vladam. Na drugi strani pa tudi ni moglo ostati nikarilo, da se bivši vladar Karel še ni odpovedal prestolu, marveč da čaka še vedno v rezervi in zaseda in gleda, kako se bodo razvile razmere da bi mogel znova stopiti na plan. Mogoče je, da prihajajo ti politiki od strani, ki še vedno upa, da bo mogla na razvalinah stare habsburške monarhije rekonstruirati staro Avstro-Ogrsko.

Seveda so mora tak pokus posluševati najpopularniših gosel. Z agitalijo morajo harangvirati mase in vzbuhati najhujše instinkte.

Ni se torej čuditi, da opirajo oni številni na slovaškem jugu, zlasti na Hrvaškem, z boljševizmom ter z voljaškimi, kmetijskimi in delavskimi sveci, in to na našem jugu, kjer je vprašanje kraljevine v najhujši in najtesnejši zvezi z našo bodočnostjo, in se s popolnim narodnim zedinjenjem. V tej svoji agitaliji so se poslužili tudi republikanske ideje.

Značilno je, da so vrtili prav tisti krogi, ki so bili skozi vse časa do razpada habsburškega sistema in še do včeraj nositelji dinastičnih čustev (teopa, dunajske politike, boljši razdora in pošta med narod s tem, da so postavili preporno vprašanje za ali proti republiko in dnojni red ter je po krivem istovetili z demokratizmom. Zavzeli so se zanj s strastjo, ki je mnogo, ki niso poučeni o dejanskem položaju in ki ne vidijo dlje, ko do domačega plota, tako zastopila, da se več ne zavedajo in tudi ne vidijo, da danes vprašanje državne oblike ni prvo, da ga je treba prepusiti konstituant, pač pa je glavno vprašanje, kako bi se dalo izvesti in uresničiti popolno narodno zedinjenje in odvisno ter svetlo vili in zaslužiti ves narodni naš teritorij.

Tako so se nagnali na Hrvaškem znani Stipa Radič, Frankovec in sorodni elementi, do čim stoji stara socialno-demokratska stranka v tem vprašanju popolnoma ob strani in se v nobenem oziru ne odcejuje pri tej agitaliji. Očitno je, da imni voditelji in člani ne zaupajo c. hr. republikancem in da uverjeni socialisti ne marajo in tem vprašanju korakali v eni vrsti s frankovec in sorodnimi živili. Značilno je, kako si ti elementi predstavljajo republiko in federalizem. Po različnih kmetijskih okraih sedla Radič za republiko s tem, da slika to državno obliko kot nekako strahovlado proti skupaštemu (gospodi), kot državo brez davkov, kjer se bo delilo, kjer bo vsak vzel, kar se mu bo poljubilo, skrajna država v popolnoma anarhičnem smislu. Ona in njegovi istovetneži širijo med voljaši republikanske letake, do čije kokarde z napisom: »Živča republikar«. Pri tej agitaliji so se opazile razne sumljive osebe in figure in očutili so se tudi prišči ofitrske zarote.

Zadnje dni se je Narodnemu Veču zaupno poročalo, da obstoje niti, ki vodijo z Dunaja in Eckertsana do gotovih generalov, ki so se v zadnjem času zbrali v Zagrebu. Dogajalo se je, da vodilo te niti preko Radičeve seljaške stranke in preko raznih republikanskih agitatorjev v zagrebški maloobrtiške kroge. Zgoraj omenjeni živili so harangvirali hrvaško separatiste s federalizmom, s strahom pred narodnim zedinjenjem, s strahom pred srbskim imperijalizmom in z agitalijo proti dinastični Karadordjevičev — s strastmi, katerih so se razni navolvođe in njih vdani birokrati posluževali pred vojno in v času hrvaško-srbskih borb. Tisti, v katerih interesu so se pojavili politiki, ustvariti vojaške svete drugod so poskušili k nam od zunaj zanesiti republikansko idejo. Dejstvo je, da so v zadnjih dneh prihajali z Dunaja gotovi agitatorji z namenom, da bi čim naboli povečali zmedo v naših kraljih ter ustvarili ugoden teren za sprejem od njih propagiranih idej.

Danes se je posrečilo pravočasno zaslediti veliko pripravljeno zaroto raznih takih sumljivih in temnih elementov.

Zarotniki so imeli namen strmoglaviti celotno Narodno Veče, aretirati njegove člani, prepeljati naše popolno zedinjenje, vzpostaviti diktaturo vojaškega sveta po okusu Stepana Radiča ter proglasiti republiko pod vojaško diktaturo, ki bi bila samo sredstvo, da bi ti zločinci in izdajalci domovine privedli našo jugoslovansko očetinavo v stari nemški in avstrijski suženjski jarec. Nič pomisliti ne smemo, kaj bi se zgodilo z našim ogroženim ozemljem, ako bi se ta protirevolucija posrečila, kaj bi bilo z našimi severnimi mejami in kakšen kaos bi nastal pri nas in v vsi ostali Jugoslaviji: zakaj mogoče je, da so s to protirevolucijo v zvezi Italijani sami.

Casnikarski odsek Narodnega Veča je izdal nočoi ob poznih uri uradno poročilo:

Nočoi se je odkrila velika zarota bivših avstro-ogrskih oficirjev. General Lipovščak je hotel izvesti protirevolucijo s tem, da je s pomočjo oticirsko-vojaško-seljaškega

sveta namerava odstraniti celotno Narodno Veče, mesto njega vzpostaviti vojaški režim in uvesti vojaško diktaturo.

Dan za izbruh te protirevolucije je bil določen na 25. t. m. na dan glavne skupščine Radičeve seljaške stranke. Hoteli so aretirati vse voditelje Narodnega Veča v noči od 22. na 23. t. m. ter jih storiti za neškodljive. To je izrečno priznal eden izmed aretiranih zarotnikov. V zaroto je zapletenih več višjih in nižjih častnikov, ki so se v zadnjem času odlikovali kot izredno goreči propagatorji takozvane republikanske ideje.

General Lipovščak, stotnik Valentekovič in več drugih zarotnikov je že pod ključem.

Česke čete na Madžarskem.

BUDIMPEŠTA, 21. nov. (Ogrski brzozjavni trad.) Vojno ministrstvo poroča o četah nahajajočih se na ozemlju madžarske narodne republike, nastopno: Češke čete, ki so udrele na Gorenje Ogrsko, imajo po sem došlih vesteh enotno vodstvo. Nerescnična je trditve, da so prilomastile samo nerodne čete. Včeraj so pri Lemaču napadle sovražne patrulje naše obrambne čete, branče Pozni; vendar so se morale umakniti. Češki poveljnik v Malački je izjavil k niemu poslanemu parlamentarju, da napadaleci niso bile redne čete, marveč revolucionarni kmetje. Dospale so tudi vesti vojnemu ministrstvu, da nameravajo češke čete udreti v smeri proti Bartfi. Naše meje so zavarovane in morebiten upad čeških čet bo imel zanje slabe posledice. Vojno ministrstvo je prejelo tudi obvestilo, da so redne čete v velikih skupinah dospеле v dolino Moldave in Bistrice na črti Platra-Bazau.

Manifest ruske vlade v Omsku.

PARIZ, 22. nov. Provizorična vlada v Rusiji, ki ima sedaj svoj sedež v Omsku, je izdala na ruski narod manifest, v katerem poziva vse pokrajinske vlade in vse ruske državljane, naj se pridružijo v borbi proti boljševikom in ustvarijo novo na demokratskih načelih slonečo edinstveno veliko Rusijo. V manifestu se pravi ob koncu: Provizorična vlada vserska se nada v globokem prepričanju, da se bodo vsi narodi velike Rusije, nvažujoč smrtno nevarnosti, ki grozi domovini s strani Nemcev, Ogrov in njih prijateljev in zaveznikov boljševikov zbrali okrog centralne ruske vlade ter storili vse, da se napravi konec nezrednemu trpljenju naše domovine in da iz razvalin svetovne vojne zopet vstane velika zedinjena Rusija. V to svrhu se ima osnovati velika ruska armada, ki ima pod staro trobojnico takoj pričeti borbo proti boljševikom.

Bivši cesar Karel v Švici?

PARIZ, 22. nov. »Petit Parisien« javlja iz Curiha, da se namerava bivši avstrijski cesar Karel nastaniti na gradu Wartegg, ki je last vojvode Parmškega in leži blizu Rorschacha v kantonu Appenzell. Najprej pride tjakaj bivša cesarica Zita, katero bo spremljalo več bivših navolvođov.

Nič živil za Nemčijo.

FRANKFURT, 21. nov. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Haaga: Aprovizacijski svet aliranih dežel izjavlja, da se ne sme poslati v Nemčijo nobenih zalog, dokler svet natanko ne ve, kakšne so razmere na Nemškem.

Iz Jugoslavije.

Monarhija ali republika? »Agrarer Tagblatt« priobčuje uvodnik, v katerem piše med drugim: Ker se je sedaj sprožilo vprašanje »monarhija ali republika«, naj povemo vsa resnica. Omenili smo že, da je zaviljanje dejanskega stvarnega položaja, ako se trdi, da so Hrvati za republiko, Srbi pa za monarhijo. Dostojni niso bili ne Hrvati, ne Srbi republikanci. Do državnega preobrata je obstajala na slovanskem jugu sploh samo ena edina republika stranka — socijumi demokratje do čim so bile meščanske stranke v jugoslovanskih zemljah bivše Avstro-Ogrske vseskozi monarhistične. Da, uprav Stepan Radič, ki se sedaj dela kot nekaj vodja republikancev, se je v zadnjih desetletjih kar cedil lojalnosti in zvestobe za habsburško dinastijo. Ako torej pri nas doma označujemo republikansko strujo kot hrvaško, monarhistično pa kot srbsko, se s tem bje resnici naravnost in obraz. Enostavno ni res, da bi bila večina Hrvatov naenkrat postala republikanska. Nasprotno je resnica, da uporabljajo danes med Hrvati, ki niso nikdar iskreno sprejeli ideje jugoslovanskega narodnega ujedinjenja, republikanski plašč, da bi s tem prepričali narodno zedinjenje.

Iz sebi Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 18. listopada 1918. Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju opozarja na nevarnost, da pride med Slovenci in Nemci na Koroškem do nevarnih in nepotrebnih konfliktov in predlaga, da se vrši skupno posvetovanje zastopnikov Nar. vlade in zastopnikov Nemške Avstrije. Tam naj se deloči sporazumno uprava Koroške po obeh narodnostih do mirovne konference. Odgovori se brzozjavno v tem smislu: Do konflikta med obema narodnostima je prišlo na slovanskem ozemlju po krivdi Nemcev, ki zabranjujejo, da bi porava tega ozemlja prišla v roke Nar. vlade SHS v Ljubljani. Nemško vojaštvo je zasedlo čisto slovanske kraje. Nar. vlada je pripravljena udeležiti se skupnih posvetovanj pod pogojem, da Nemci prepreče umakneje svoje vojaštvo in narodne straže iz sklenjenega slovanskega ozemlja. Italijani so zasedli Idrijo; njihov poveljnik je izjavil, da nameravajo Idrijo združiti trajno z Italijo. NV se naprosi, da protestira proti temu

z vsjo ostrostjo kakor tudi proti okupaciji slovanskih pokrajin sploh. Iz ozemlja Nar. vlade SHS v Ljubljani se smejo izvažati samo taki predmeti, za katere izda dotično poverjenišvo transportno dovoljenje.

Osební promet na železnici je, kakor poroča »Slov. Narod«, v splošnem zopet dovoljen. Med Dunajem in Ljubljano vozijo poštini vlaki 31, 35, 32 in 34. Med Ljubljano in Rakekom osební vlaki (brzovlak) 5 in 2, ki na vseh postajah postajajo. Med Ljubljano in Trstom je treba prestopiti v Logatcu in sicer iz Ljubljane poštini vlak 35 ob 1. uri popoldne ima v Logatcu zvezo s poštini vlakom, ki prihaja v Trst ob 9. zvečer. — Iz Trsta odhaja poštini vlak ob 9'10 popoldne in ima zvezo v Logatcu proti Dunaju (št. 822 iz Logatca 3'01 popoldne, št. 34 iz Ljubljane 11'20 popoči.) Prihodnje dni se bodo opustilo prestopanje v Logatcu in bodo vozili vlaki direktno. Južno Logatca vodi promet obratno nadzorništvo v Trstu pod kontrolo ital. guvernerja, severno od Logatca ga vodi ekspozitura v Ljubljani. Begunski vlak dne 23. novembra 1918 na progí Ljubljana-Trst je izostal radi izjemnih političnih razmer.

Slovenščina izključni učni jezik na ljudskih in meščanskih šolah. Narodna vlada SHS v Ljubljani poverjenišvo za uk in bogočastje je izdalo za prehodno dobo naslednje naredbe: 1. Ugotavlja se načelo, da bodi izključni učni jezik na vseh ljudskih in meščanskih šolah slovenski. Druturodnim narodnostim se zagotove ob zadostnem številu šoloobveznih otrok manjšinske šole z državnim jezikom kot obveznim predmetom. 2. Zasebne drugojezične šole s pravico javnosti so dopustne ob izkazanjem zadostnem številu šoloobveznih otrok dotično narodnosti.

O jugoslovanskem vprašanju in demokraciji.

Poslanec dr. Dušan Popović je v hrvaškem saboru dne 4. julija 1918, v svojem na široko zasnovanem govoru izvajal sledeče:

Vsoka zbornica! Jaz sem skeptičen napram tisti gospodi, ki mislijo, da morejo govoriti o popolnem našem zedinjenju, ki govore o rešitvi jugoslovanskega vprašanja v istem času, ko govore o obrambni zgodovinskih nomenklatur, zgodovinskih teritorijev in kontinuitet. Naj mi dovolite gospoda: jaz sem čist centralist. To priznam ali pravim: ako se Jugoslavoani morejo zediniti, bo to tedaj, ko se preide preko tistega, s čimer nas je zgodovina razdelila; ko bomo preko tistega, kar je tradicija ločila in ko pridemo do enega umevanja, do enega čutstvanja in se ne bo vpraševalo po imenu! Vsako drugo umevanje vodi v nazadek.

Ako delamo nasprotno, pridemo do slovenske grupe, do hrvaške grupe in do srbske grupe S tem je edinstvo dobilo novo barvo. Temu primerno bo imela vsaka grupa po izvestnih interpretatorjih pravico do svoje državne uredbe. Ne varajmo se, kajti pridemo zopet do tistega kakor je bilo poprej: da smo se 40 let pravdali, je-li Bosna hrvaška ali srbska? To bo političen in nacionalen princip, ali ne bo narodno zedinjenje. Marš mislite, da bomo nespametni in da se bomo prepirali za trči račun? Ta ideja zmaga, in pravim zato odkrito, pred licem vsega naroda, da sem jaz Hrvat, Srb in Slovenec, ali, če hočete, ne eno ne drugo, ampak som praví Jugoslovani!

Č. dr. Horvat (frankovec) meni, da je sedaj zalotil enega koalicijskega, realnega politika unionista, ki se je izjavil o jugoslovanstvu, in da bi mogel s tem ogroziti položaj hrvaško-srbske koalicije. Moram g. dru. Horvatu pokvariti iluzijo, ker tam, kamor misli on ponesti svoje odkritje, tam vedo, da sem jaz Jugoslovani in da ne morem biti drugo; in tudi, če ne bi bil povedal tega, bi ona gospoda vendar vedela to. To sem rekel tudi že poprej. Izvolite prečitati izjavo, ki je bila nastavljena v »Pesti Naplo« že v času, ko se ni toliko govorilo o jugoslovanstvu kakor se govori danes. Že tedaj sem rekel odkrito: naravno, da sem Jugoslovani — in kaj naj bi bil drugega? — in zahteval sem, naj se pristopi k reševanju jugoslovanskega vprašanja, ali ne s policijskimi odredbami — kakor da sem vedel, da se bo to danes pripotovalo od gotove strani — ampak tako, kakor to zahtevajo socijologi in politiki, da se reši. Naj se proučijo življenjski pogoji tega vprašanja in naj se privedejo v sklad z resnico, pa se ta problem jako hitro reši!

Zato nisem rekel nič novega. To kaže vse moje delo. Naj se mi odpusti, da ni drugače možno, in gospoda se varajo, ako misle, da oni niso Jugoslovani! Da, spoštovana gospoda so Jugoslovani, ali z neko separatistično in nekakšno imperijalistično koncepcijo, ki kaže, da se nahajajo v politični zmoti. Sicer se gospoda jako varajo, ako mislijo, da delajo izlevo v tem pogledu. Ali, če se je kedaj mislilo spraviti v dvome naše umevanje za narodne probleme, potem naj se mi dovoli, da povem to-le. Hočem soraviti neko stvar na jasno. Gospodje poslanci imperijalistično-socijalistiške politike, ki menijo, da se narodna vprašanja ne rešujejo z življenjsko borbo v narodu na podlagi precentivne sil, marveč so pristaši stare kabinetne politike ter mislijo, da se more to storiti na posebnih spekulativnih konferencah: ta gospoda dožive, menim jaz, razočaranje. Nam (hrvaško-srbski koaliciji) se očita, da naš režim ni demokracičen v tisti meri, kakor bi mi hoteli, da nisimo demokraci in narodni ljudje.

V nadaljnjih izvajanjih je govornik naglašal da je hrvaško-srbska koalicija v tem pogledu storila vse, kar je bilo možno; uvela je splošno, enako in tajno vojniro pravico. Nič jasnejega in boljega ni, nego če kaka stranka stori vse, kar more storiti, da pride do izraza prava in nepotvorjena volja naroda! Do čim gospoda stranke prava zahtevajo komisariat, suspenzijo ustve,

rešavajo narodno vprašanje z oktroji od zgoraj pa hrvaško-srbska koalicija dale narodno spoštno volilno pravico, da narod sam izpregovori v obrambo svojih pravic. Govornik je zaključil: V Hrvatski vzhaja novo pokolenje, danes so novo in mlado, ki neče nositi seboj bremena iz prošlosti! Spoštna volilna pravica mu bo vzdigala za tisto, kar mora storiti vsak patriota in kar je storila naša stranka.

„Secolo“ o italijanski okupaciji.

Milanski „Secolo“ od 9. t. m. piše v članku pod naslovom „Motivi di prudenza“: »Da se izognemo nevarnim razočaranjem, ne bo odveč, ako popovimo tisto kar smo rekli večeraj, kar je izjavil g. Bisolati našemu dopisniku Gariniju in kar so tako hitro naglašali nekateri uradne vesti. Javnost ne sme misliti, da vsa zasedanja, določena v prejšnjih imajo biti definitivna, istočasno, kakor ne bodo definitivna zasedanja, ki bodo naložena Nemčiji. Gre za prehodne in čisto vojaške odredbe, ki so določene in izvršene samo v to, da se zagotovimo proti eventualnemu obnovljenju sovražnosti od strani sovražnikov. Končno zasedanje bo določeno kasneje na mirovnem kongresu, ki bo moral z intereso vsake poedine narodnosti združiti višje razloge pravičnosti in spoštno interese Evrope, ki gre za tem, da se odstranijo vsi povodi za možne nove spopade v bodočnosti.

Razne politične vesti.

Odgovornost trenutka. Pod tem naslovom razpravlja pulski „Hrvatski List“ o sedanjih dogodkih v naših pokrajinah ter meni, da so italijanske oblasti neoporene o razmerah, ki so vladale tu pred njihovim dohodom. Uverjen pa je, da se stvari kmalu razbistrijo. Potem nadaljuje: »Vsem narodom so se že pristudila nasilja in masilna sredstva. Mi hočemo živeti v dobrih odnosih z vsemi narodi, ki bodo mejili z nami. Zato je potrebno da se od vseh strani postopa taktno in obzirno. Kar se tiče nas, smo dokazali, da smo pravični in da ne zlorabljamo svoje oblasti, in to tudi v časih v tej vojni ko se nismo maščevali za krivice, storjene nam v začetku vojne s Srbijo! Bili smo lojalni in iskreni. Moramo to izreči danes, čeprav nam ni navada, da bi hvalili sami sebe. Sicer pa: mi ne prosimo milosti. Mi sploh ne prosimo. Nismo se poniževali pred avstrijskimi oblastmi. Bili smo preganjeni in toženi, ogroženi v svoji ekzistenci, ali nismo se predali in tudi ne prodali. Nečemo tega svojega trpljenja obešati na veliki zvon, ker to sedaj ne bi imelo smisla. Naša politika je danes: da si zapomnimo in beležimo. Zaponniti si hočemo vse istotako kakor nismo pozabili vsega onega, kar so nam storili Nemci in Madžari. Ni nam dano, da bi storili kaj več, nego smo storili. Mi danes nimamo več besede. Besedo ima okupacijska oblast, besedo imajo tukajšnji Italijani. Od njih je odvisno mnogo več, nego oni sami mislijo sedaj. Od njihovega vedenja in ravnanja je odvisna bodočnost in usoda dveh narodov, ki sta ju zgodovina in usoda napravila sosedaj in se končno morata pogoditi. Samo čisti, ki ne gleda v bodočnost, bo veroval, da se te razmere morejo urediti z močmi. Ne pozabljamo nikar tistega starega pregovora: Kdor se uprilemi meča, ga meč pogubi!

Bilanca Nemčije. Nemški poslanec v Kardorfu je izjavil na nekem predavanju, da se je zistelo, na katerem je bila zgrajena Nemčija, zrušil. Ni pridobil nikakih prijateljev in tudi široki krogi v Nemčiji sami so ga odklanjali. Celo Alzacija, ki da je po 90 odstotkih nemška, hrenpi po dnevu, ko se bo mogla ločiti iz nemške državne skupnosti. To je strašna obsodba proti dosedanjemu sistemu. Bilanca sedanje vojne za Nemčijo je: dva milijona mrtvih, en milijon težko ranjenih mnogo milijonov mož, ki so zunaj na fronti poškodovani na svojem zdravju ali drugače odpadeli na rojstvu, ki bo znašal okoli tri milijone otrok, oslabljenje ljudske moči vsled nezadostne prehrane. Dalje nima Nemčija nikakih surovin, je izgubila tržišča, ima breme dolgov, ki bodo zahtevali letno 15 milijard novih davkov, stoji pred stošči pogubljivih ekzistenc, svobodni poklici in uradništvo ječe pod draginjo brez primere. Velike moralne enote so fronto zrušile, omajana je pravna zavest v vseh krogih, mladina je tako zanemarjena da ni najti primere!

Priloh profesorja Masaryka v Prago. Kakor javljajo češki listi, dospel Masaryk začetkom decembra v Prago, kjer pa ostane za kratek čas, da se potem poda na kraj mirovne konference, da bo tam s svojim vplivom branil stvar česko-slovaške republike in bo svetovalec Wilsonov v slovanskih stvarih.

Mestna delegacija.

Uradno poročilo.

Mestna delegacija je imela svojo drugo sejo 23. novembra 1918 pod predsedništvom župana dr. Valerija in v navzočnosti 15 članov.
Dr. Slavik je podal naslednjo izjavo: »Pridržiš joči si za prvo sejo občinskega sveta, katere se udeležimo, načelno izjavo, ki naj izčrpnost predstavi stališče slovenskega kluba napram okupaciji in drugim vprašanjem. Izjavljam za sedaj naslednje: Vzpostavitev občinskega sveta in delegacije se smatra za začasen ukrep, ukreplen po zasedniti v smislu njegovih nalog, izvirajočih iz mednarodnega prava, da se obnovi javno življenje in torej tudi javna uprava. S temi pridržki homo sodelovali tu, kakor smo sodelovali v Odboru za javni blagor, nekvarno za naše aspiracije in prepuščajoč končno veljavno ureditev edino le mirovnemu kongresu. Nečemo spora, pač pa prosimo, da se nam omogoči sodelovanje.«
Dr. Ara je izjavil da italijanska narodna stranka in vse meščanstvo ter po njem tudi delegacija, smatra pripadnost Trsta k Italiji za končnoveljavno in nerezpravljev dogodek, o čigar resolutivnem značaju se ne morejo pripustiti ne pridržki ne podmeneve, za zgodovinski čin, ki odgovarja najvišjim aspiracijam ljudstva teh pokrajin. Mestna delegacija potemtakem, sprejemajoč z radostjo sodelovanje obeh slovenskih članov, ne more v tej ozirih vzeti naznanje njihovih ničevnih pridržkov.
Župan je izjavil, da se v polni meri strinja v izvajanju dr. Are.
Delegacija je nato enoglasno sklenila naslednje:
Delegacija, zaslišavši pregledno poročilo mestnega

činskega sveta, ukrenjenega po avstrijski vladni 23. majnika 1918, do 30. oktobra 1918, upoštevajoč gotovo težke posledice in proseč župana da odredi podrobno pismeno poročilo delegaciji, skleni preiskavo, ki naj jo izvede odsek 5 članov katere določi župan, da se s tem večjo strogoostjo, s sodelovanjem občinskih funkcionarjev in izvedencev ugotove dejstva in odgovornosti.

Domače vesti.

Odkitovanje. Guvernator general Pettiti di Roroto je večeraj izročil županu dr. Valeriju 50.000 lir, dar laškega kralja za tržaške uboge. Obenom je izročil županu veliki častniški križec reda sv. Mavricija in Lazarja, drugemu podžupanu inž. Doriji pa komturški znak reda italijanske krone.
Plin zopet odprt. Kakor sporoča mestna piinarna, bo od danes, ponedeljka, dalje plin zopet odprt in sicer od 8 zjutraj do 1 pop. ter od 6 do 11 zvečer. Plin se sme porabljati samo za razsvetljavo in kaho, nikakor pa ne za kurjenje peči in kopalnic. Porabnikom se priporoča največje štedenje s plinom in elektriko.
Glasbena Matica. Ženski zbor danes, v ponedeljek in v sredo nima vaje, ker je pevovodja odpotoval. Prihodnje vaje se naznani v „Edinosti“.

Razdeljevanje tobaka. Tukašnje finančno nadzornišvo sporoča: V torek, 26. t. m., se bo dobival zopet tobak in sicer po en zavojček cigaretnega tobaka, ali 20 cigaret ali 6 smotek v naslednjih tobakarnah: Largo Santorio 4, Piazza S. Lucia (kiosk), delle Acque 12, Carbola Zg. 52, L. Bernini 2, Fontana 22, S. Sebastiano 3, Orogio 4, Mercato vecchio 4, Nuova 42, delle Poste 3, S. Nicolo 34, Olmo 21, Canale 13, Molingrande 34, Barriera vecchia 17, Nuova 7, Stazione 3, Carbola Zg. 181, Carbola Zg. 582, Stadion 10, S. Giovanni 2, Montorsino 5, Molin piccolo 14, Barriera vecchia 2, Nazario Sauro 16, S. Caterina 2, Torrente 9, Piazza vecchia 3, S. Martiri 9, Acquedotto 57, Media 15, Torrente 41, Fel. Venezian 22, Belvedere 57, Torre bianca 9, del Lloyd 9, Piazza Piccola 2, Media 64, P. G. B. Vico 7, Belvedere 3, Settefontane 14, Scalinata 3, Acquedotto 14, Becherie 9, Geppa 23, Solitario 6, Conti 49, Tesa 3, S. Marco 1, Amalia 16, Molin a vento 4, Edm. de Amicis 9, Donata 27. Prodaja se prične ob 8 zjutraj.

Mestna zastaviljalnica. Danes, 25. t. m., se bodo prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, zastavljeni meseca julija leta 1918 na zastavne listke sarije 143 in sicer od št. 589 I do št. 59700.

Iz italijanskega ujetništva (iz Rima) piše poročnik c. phil. Ernest Aljančić nastopno: D. agolin Ukmar iz Trsta, poprej ujetnik v Rusiji (v Tobolskem) se bori sedaj v srbski vojski. Zajim skupaj so: poročnik Ernest Turk in Ljubljane, por. Edvard Prinčič iz Gorice, p. r. Jakob Keželj iz Orhoveca pri Kranju, por. Ferdo Čoplak iz Gornjega grada na Stajerskem, Vinko Rom iz Celja, por. Josip Prinčič iz Trsta.

MALI OGLASI

Mlada učiteljica išče pravo meblirano, snažno sobo s u. n. potrebo kuhinje pri boljši ceni in v. n. bližini Acquedotto. Ponedelje ino. Barriera 15, III. oddelku.

Išče se manjše meblirano stanovanje s kuhinjo za stranko brez otrok. Ponudbe na list, odd. Edinosti pod „Mir“.

Več sodov beloga izvrtnega novega vina proda za gostilničarje po nizkih cenah skladišče v ulici Donizetti št. 1. P 30

Konjak najfinejši v steklenicah po 1/10 in 1/20 se prodaja na drobno in dihalo po nizki ceni v skladišču ul. Donizetti 1 P 36

Cesko-Budjevička Restavracija (Boskova uzorna oštra gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galat i (zraven glavne pošte). Slovenska potreba za slovenski jedilni listi.

V veliki zalogi platnenih čevljev iz ce. ine Trst ulica della Scalinata 2 - se prodajajo plat. eni čevlji s podpati in cevino z usnja timi nabitki. Prevzemajo se tudi naročila po meri in izvršujejo v dveh dneh, če naročnik preskrbi platno sam.

Prodajajo se gumi-eri podpetniki, bele, črne in rumene vrvice. Specijaliteti: mazilo za čevlje Trst, ul. Se linata 2, Trst. SABINO OSMO.

Zobozdravnik dr. J. Čermák v Trstu, ul. delle Poste vecchio 12 (vogal ul. Poste) Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

Dr. Mraček zobozdravnik, Trst, Corso 21, I n. Od 9 12 dop. in od 3 6 pop. Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Zlato, srebro in dragulje kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna A. POVH v Trstu Trg Stare mitnice (Barriera vecchia 3)

Umetno - Fotografski atelje Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst. Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike. Posebnost: Povečanje vsake fotografije. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, event. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Oglasi in oznirnice se sprejemajo pri Inserat. oddelku Edinosti ulica Sv. Frančiška št. 20. pritličje.

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402
Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krot iz kovine in vsako vrstnega lesa v raznih oblikah, venci, sveč itd. po vimerih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzjavi: Novo pogrebno podjetje — Trst.

Novo skladišče.
Veliko skladišče klobukov dežnikov, beilih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, : : moških nogavic itd. itd. : :
R. CUENREL, Trst, Corso št. 28
: Cene zmerne. Postrežba točna. :
Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Največja slovenska hranilnica
Mestna hranilnica ljubljanska

Ij bijana, Prešernova ulica št. 3
je imela koncem leta 1917 vlog K 66,800.000
hipoteknih in občinskih pozajil . . . 27,000. 00
rezevnega zaklada 2,000.000
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po 4% večje in nastane vloge pa po dogovoru. — Hranilnica je puplarna varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.
Za varčevanje in vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja na zemljišča in postopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa po 5 1/2% obrestim in proti najmanj 1% ozir. 0, 0% odplače anja na dolg. — V podpisuje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

Srbež,

kraste, ličal, garje in si ne kožno boleznai ozdravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. — Ne nmaže, nima duha, ne more torej tudi čez dan razlit. Velika posoda K 5. — rodbinski lonček K 9. Nadalje pr. šek Paratol za varstvo občutljivo kože, ena škatlja K 3.— Dobi se oboje po povzetju ali ako se p. šje denar naprej. — Naslov: Paratol-Werke, lekarinar Ulmer — Badinspeita VII/51 Rózsa utca 21.

Amerikansko dirble-rislo v zlatarnici in urarnici

A. Jerman — Trst

ulica Barriera vecchia št. 19.
Velika zaloga dolgih in ovratnih veržic, zapesnič, prstanov, uhancov, obesov za slike, med jone itd. Vse stvari so po zmernih cenah, i delane v najboljših to arnah. Srebre in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Cenai se ne razpošiljajo.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lasno postojlo)
Bilniška glavica K 30,000,000. Rezerva K 0,000,000
FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9
Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija
Split, Šibenik, Zadar, ekspozitura v Kranju

VLOGE NA KVJIZICE 3 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega Obrestovanje vlog na tekočem in široračunu po dogovoru - Acre letni delki in naznanje na vsa ta in ta vrsta tržišča

KUPUJE IN PRODAJA: vrelnostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prireditelje delnice, kročke, valute devije, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in b'ago ležaje v javnih skladiščih, SAVTE DEPOSITS PROMESE. — Prod ja srečk razroline lotevje Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebaja srečk t. t. d. brezplačno. Stavba kredit, remonbn kredit. Borzna usročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
Bizojari: JADRANSKA.